

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szm.	Felelős szerkesztő: Dr. ROSKA MIKLÓS. Kiadó: PAPP GYÖRGY.	Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete hová a hirdetési díjak küldendők. Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.
Előfizetési ára Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill		

Kátyuban.

Irta: **Pallos Árpád dr.**

Megfeneklettünk! Szemben, jobban s nagyobb méreteken még egy oceánt járó hajó sem kerülhet zátonyra, mint a minő módon politikai életünk tengerén hanykolódó válságunk sajkája megfeneklett. Se ide, se oda. Se innen, se túlrol semmi kilátás sincs arra, hogy bárminő megoldást is hozzon a közel jövő. A politikai augurok jóslásainak immár senki sem ül fel, tisztában vagyunk azzal, hogy semmi sem fog rövidesen tisztázódni, legkevésbbé azonban a nemzet vitális érdekeiért lándzsát törő politikai párt kívánságai szerint.

A függetlenségi párt, eszméinek integritásával nem léphet a kormányrudhoz. Jól tudja ezt minden gondolkozó politikus. De viszont azzal is tisztában vannak fenn is meg lennt is, hogy a függetlenségi párt nélkül kormány egyáltalában nem alakítható. Így tehát a helyzet most úgy alakult ki, hogy a függetlenségi párt kormányt kötött marsrutával nem vállal, viszont kormány nélküle nem alakulhat s így a bizonytalanság sáros dagványában vesztegel politikai életünk szekere.

A függetlenségi párt mióta a koalícióban helyet foglal, annyit és oly sokszor engedett régi, ragyogó, liberális programjából, hogy az, a ki

még engedményeket kíván e párttól, egyenesen romlására tör, mert a legkisebb további engedménnyel eljátszaná azt a csekély simpátiát is, mit daczára a koalícióban való részvételével még megőrizni képes volt.

A csupa tüzláng függetlenségi párt, valljuk csak be őszintén, lejáratta magát. Lejáratta magát pedig, tisztán 67-es fegyvertársai érdekében. Neki nem volt szüksége koalícióra. A választásokból oly fölényes győzelemmel került ki, hogy minden józanul gondolkodó bizvást azt hihette, hogy most végre elérkezett az a várva-várt idő, midőn a függetlenségi párt teljes programjának változatlanságával kerül a kormányra s megvalósítja mindazt, mit eddigi küzdelmeiben nemcsak megígért, de melynek szükségességétől át is volt hatva. Azonban a következmények ráczáfoltak még azokra is, akik csak kisebb programmpontok megvalósulását remélték, mert a függetlenségi párt programjának egyetlen egy pontja sem jutott a megvalósulás stádiumába, mindenkor a paktum betartását hánytorgatták fel, valahányszor a hatalmas párt a legcsekélyebb követeléssel is lépett fel.

Bizonyos, hogy ennek a lehetetlen helyzetnek véget kellett vetni. S jobb, hogy most állott be a válság, semmint hogy a függetlenségi párt, a koalíció kedvéért teljesen lejárassa magát. Alakuljon bármiként a jövő, az az egy azonban bi-

zonyos, hogy kevesebb koncessiót semmiféle pártnak sem nyújtottak, mint a mennyit az óriási többségű függetlenségi pártnak. S ha új választások következnenek, bizonyos hogy a függetlenségi párt óriási abszolút többséggel kerülne a parlamentbe. S ha százszor tüznek új választást ki, a nemzet kitart azok mellett, kik nem hajlandók hazájuk érdekeit még oly fényes rekompensációk kedvéért sem elárulni.

A városok kongresszusa.

A magyar városok életében nevezetes nap május 21-ike; ezen a napon a törvényhatósági jogu és a rendezett tanácsu városok, melyek eddig külön-külön tartottak országos gyűléseket, először jönnek össze közös tanácskozássra, hogy közös bajaikon segíteni igyekezzenek. A kongresszust a székesfőváros polgármestere hívta össze és a tanácskozássra minden magyar város bejelentette már képviselőit.

Két nagy kérdés áll a kongresszus napirendjén: az egyik a város háztartásának, a másik a város hitelügyének rendezése.

A városok régóta panaszkodnak, hogy az állam velük mostohábban bánik, mint a vármegyékkel. Mert míg a vármegyék a rájuk hárított állami feladatok elvégzéséért évi tizennyolcz millió korona állami javadalmazásban részesülnek, a városok ugyane funkciók ellátásáért egy fillért sem kapnak, holott az állami természetű közigazgatási teendők ellátása a városok bevételeinek egyharmadát fölemészt. Mikor az állam elvette a városoktól a fogyasztási adójövedelmet, az 1899. évi

TÁRCZA.

A csikmádéfalvi köszénbánya a bíróság előtt.*)

Veres András mádéfalvi és Fülöp József rákosi illetékességű lakosok csalással és lopással vannak vádolva. Ott állnak a járásbíró előtt, aki épen kihallgatásukra készül.

„Veres András!” kiáltja a bíró.

„Hier!” válaszol András bá s katonás haptákba vágja magát.

„Itt a bíróság előtt tisztességgel viselkedjék...”

„Mán megboesájt a nagysás bíró úr, de katona koromba, a 82-ik ezrednél szógáltam Fejérvárt, ahol aza sok küsdég pap, kélérikus van s ott abrikoltak, hogy...”

„Az mind nem tartozik ide. Feleljen most őszintén és igazán azokra, amit kérdezni fogok. Neve?”

„Veres András, megkövetem a nagysás bíró urat böcsülettel. Ugy hitták apámat es, édös anyám pedig esikkotormányi vót...”

„Elég. Mivel foglalkozik maga?”

„Én-e? Én nem foglalkok le semmit. Nem vagyok én sem végrehajtó, sem kollektor.”

„Azt akarom tudni, van-e mestersége?”

„Amán nincs.”

„Hát aztán miből él?”

„Há' bizony reggelre rendszeren szalonnát eszek veres hagymával, délbe egy kis meleg ételt es főz az asszony, a vacsora pedig...”

„Itt mindent összeviessza ne beszéljen, mindjárt pénzbírsággal sujtolom, a megváltóját. Hol született?”

„Bethlehemben, egy istállóban.”

A jelenlevőkön viharos derűtség vett erőt, a járásbíró meg környékezte a lapos guta. András bának pedig egy arcizma se mozdult. Még mindig haptákban állott.

„Veres András, a bíróság előtti tiszteletlen viselkedés miatt első ízben megróvóm s ha még ismétlődik, pénzbírságot fogok alkalmazni. Megértette?”

„Mán én hogyne?! Meg én hiza! De hát csak nem vétettem a törvény ellenére.”

„Ide figyeljen! Hol született maga?”

„Én-e? Azt hívém az iméng, hogy Krisztus Urunk születési helyét tudakolá. Jó no. Hogy én hol születtem? Bizaz innég jó messzire van.”

„Ujból kérдем, hol született?”

„Tudja-e a nagysás bíró úr, hol van Herzsa?”

„Nem.”

„No lássa-e, oda még két jó óra az a móduvai falu, ahol születtem. Met az úgy vót, hogy édsapám s édsanyám — Isten nyugasztalja mindakkettőt s meltassa szent színe látására — tavalyelőtt meghót rákosi kántor bucsuztatta el, mindenkinek hullott a könyve, még a küsdég tiszlándúrnak es, mert úgy híjják nálunkfelé

a káplány urat, a mostani Simon József nevű, fájin ember, ujan szép kiadása van...”

„Ujból felszólítom, hogy tisztességesen viselkedjék s csupán az én kérdéseimre feleljen. Jegyző úr írja, Veres András született Moldvában. Hány éves?”

Má megkövetem, vónék vaj harminczöt-negyven körül. A somojói pünkösti búcsú után születtem, met édös anyám azon még ott vót s a kövér gvárdivánnal egy szentmisét es mondatott...”

„Jegyző úr írja, 36 éves. Vallása?”

„Isten kegyelméből, római katolikus.”

„Családi állapota?”

„Hát biza, néha nem a legjobb. Met Kalári, úgy híjják a hűtes feleségemet, roppantég nyelves, meg osztég pletykás es; hiszen a bíró úr es ösméri a fejénepeket. A minap es mán jókor reggel, alighogy feltápszkodtunk vala az apróságokkal, megindult a Kalári nyelve s jobban pergett, mint a nagypénteki kerepelő. Az apróság félt es, meg ordított es, éhes es vót a sok ártatlan poronty, én es osztég nekidurálám magam es így szólék Kalárhoz: Asszony, osztán be a szadat, met hanem ki! Ttyüh az áldóját, látta vóna a bíró úr, micsa...”

„Jegyző úr írja: családi állapota nős. Hány gyermeke van?”

„Hogy ne hazudjak, hát azzal együtt, amelyik a tavaly előtt az adventi disznóöléskor meghót, kettő héján hét. Hasmenésbe hót meg szegényke, pedig még a doktorér se mentem. Borbáranak hitták, éppeg egy esztendő vót.”

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás!

Székely és Réti butorgyára

MAROSVÁSÁRHELY, FÖTÉR 47. SZ.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványosság, egy nagybbszabásu asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon- és uriszoba, szálloda és fürdő berendezések** készítését a legjutányosabb árak mellett. Óriási választék vas- és rézbutorokban. Szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítőkben, **gyermekkokcsik** és gyermekszékekben. **Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben** elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol börmunkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét. **Angol börganitúrák 360 K. tól kezdve.** Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítását és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. Meghívásra minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen oda utazunk a rendelmény fölvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti, butorgyárosok.

VI. törvényezik 4. szakasza imperative kimondotta, hogy a városok pénzügyi viszonyai törvényhozás útján rendezendők. Tíz év telt el azóta, hogy ezt a törvényt megalkották és a rendezés érdekében máig sem történt semmi. Időközben az állam rendezte a megyei tisztviselők, a községi jegyzők s a körorvosok fizetését, a mivel nagyon sokat segített a megyéken és a községeken. A városok nem voltak ily szerencsések, noha tisztviselőiknek a fizetése néhol szégyenletesen csekély.

A városok hitelviszonyai is igen rosszak; a városok ma csak nehezen és terhes föltételekkel jutnak kölcsönhöz, a minek nevezetes okai vannak. Az ipari és kereskedelmi vállalatoknak mind nagyobb és nagyobb tökére van szükségük s a nekik adott kölcsönök sokkal dúsabb hasznat hoznak a bankoknak, mint a városoknak teljesen biztos, de kisebb kamatozású kölcsönei. Ennélfogva a nagy bankok egyre tartózkodóbbak a városok hitelgényeivel szemben, holott a városok szükségletei az utolsó években rohamosan megsaporodtak, részben a lakosság számának intenzív növekedése, részben a városi nép kulturájának és szociális igényeinek rohamos emelkedése folytán.

A hitelviszonyok javítása czéljából a városok vezetői — úgy haljnk, hogy Temesvár kitűnő polgármesterének, Telbisz Károlynak kezdésére — egy nagy hitelintézetet alapítanak, mely kizárólag a városok hitelgényeit fogja kielégíteni, községi kötvények kibocsátása útján. Az alapítás munkáját száztíz magyar város polgármestere végzi, s a belügyminiszterium a legnagyobb szimpátiával kíséri figyelemmel az ügyet. A polgármesterek minapi értekezletén, a melyen Brolly Tivadar pozsonyi és Szentpály István miskolci polgármester, az életre való eszmének lelkes zászlóvivői elnökölték, a belügyminisztérium egyik tanácsosa is jelent volt. Az intézet szervezetét is megállapították, sőt találtak már, igen előkelő vezetés alatt, egy pénzesoportot, mely öt millió koronát fog adni az új intézet alaptőkéjéhez és vállalkozik a magyar városoknak a mainál olcsóbb kölcsöneinek a külföldön való elhelyezésére, korlátlan mennyiségben, érintetlenül hagyván a városok vezetőinek azt a jogát, hogy a városok hitelgényeinek kielégítéséről kizárólag ők maguk határozzanak. A városok hitelintézete — hír szerint a Városok Országos Takapénztára lesz a neve — betéteket egyáltalán nem fog elfogadni se magánosoktól, se a városoktól, s a vidéki pénzügyintézetek működési körét egyáltalán nem fogja érinteni. Minden nyereszkezdést teljesen kizárva és csupán a városokat erősítve és táplálva szerezhet egy ily intézet létjogosultságot. Biró Károly szabadkai polgármester példáján fölbuzdulva, már több város polgármestere terjesztett a képviselőtestületi közgyűlés elé konkrét javaslatot az alapításban való részesedés ügyében és már most, a mozgalom kezdetén több mint két millió koronát szavaztak meg a városok a saját hitelintézetük meg alapítására.

A városok vezérembereinek bölcsesége a tervezett kongresszuson remélhetőleg meg fogja majd találni a hitelügyek rendezésének olyan helyes formáját, hogy semmi jogos igény meg ne sértessék és e mellett a városoknak ma elég gyöngye hitele is megerősítessék. Erdükünk ez mindnyájunknak, mert az ipar, a kereskedelem és a kultúra nálunk jóformán csak a városokra szorítkozik.

Régészeti egyesületünk.

Erős és tevékeny egyesületi életjelt adott magáról az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természet-tudományi egyesület május hó 15-én a gyulafehérvári városháza tanácstermében lefolyt rendes választmányi gyűlésén, amelyet Török Bertalan alelnök vezetett. Megnyitván a tanácskozást, megható és kegyeletes szavakkal megemlékezett megboldogult alelnök társáról, néhai Ujfalusy József dr. ügyvezető alelnökről, aki még az előző gyűlést vezette. Szinte váratlanul érte az egyesületet a nagy veszteség, mely lelkes vezetőjét és munkás tagját elragadta s hiányát a dolgozók sorában bizonyára még tartósan fogjuk érezni. Az elnöklő Török Bertalan indítványára Ujfalusi József dr. emlékét a tagok szívők igaz fájdalmával, lelkük teljes kegyeletével az egyesület jegyzőkönyvében megörökítették.

Az egyesület külön gyászjelentést bocsátott ki és koszorút helyezett a ravatalra; most pedig elhatározták, hogy a közeledő közgyűlésen való előadásra az egyesület megiratja minden téren egyaránt tevékeny alelnökének életrajzát és erre fölkéri Zlamál Ágost főgimnáziumi tanárt; az életrajz azután a jövő évkönyvben is meg fog jelenni.

Ezen kegyeletes aktus után tudomásul véve és hitelesítve a mult gyűlések jegyzőkönyvét, felolvasták Csató János ny. várm. alispán, egyes. elnök levelét, melyben buzgó segítőtársának, Ujfalusi dr. ügyv. alelnöknek elhunytja miatt öreg korára és betegeskedésére való tekintettel kéri az elnöki tisztről való lemondásának tudomásul vételét.

Az öreg, tudós elnöknek önérzetes levele mely hatást keltett. A gyűlést vezető alelnök meleg szavakkal méltatta az illusztris elnöknek, a hírneves ornithológusnak az egyesület alapításától fogva annak fejlődése körül szerzett kiváló érdemeit. Mivel már eddig is több cikluson át csak nagy kéreléssel sikerült Csatót az egyesület élén megtartani, most már kötelesség az ő méltányos óhaja előtt meghajlani s hálás elismerésüket kifejezve és őt a tiszt. elnökséggel kitüntetve, fogják lemondását sajnálattal a közgyűlés elé terjeszteni.

A tisztségekben való ezen változásokkal kapcsolatban ideiglenes ügyvezető alelnöknek a közgyűlésig fölkérték Kóródy Péter dr.-t, aki szívesen vállalta a megtisztelő megbízatást azon ígérettel, hogy az egyesület eredményesebb működése érdekében kellő támogatás mellett minden munkára és áldozatra kész.

A részletes titkári jelentések során több fontos ügy került elő. Ujfalusi dr. ügyv. alelnök gyászos elhunytán érzett részvétüket kifejezték az egyesületnek: a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége, az erdélyi Kárpát-egyesület, váci muzeumegyesület felvidéki magyar közművelődési egyesület, Dr. Reinert János, egyetemi tanár alapító tag, Hermannshorti Watterk Ferencz ny. tábornok (magyar nyelven) és mások. A megboldogult alelnök még végrendeletében sem feledkezett meg az egyesületről, hanem részére 500 K.-t hagyományozott. Az egyesület Csérni Béla dr. muzeológus képviselőjében részt vett Bethlen Gábor szülőházának emléktáblával való megjelölésekor Marosilyén rendezett ünnepségen s koszorút helyezett el. Kárpis titkár eddig 66. ügysz. az egyesület ez évi ügyeit elintézte.

Deutsch Manó pénztáros és Szekál Ignác ellenőr előterjesztették az 1908. évi számadásokat, amelyeket köszönettel tudomásul vettek s az 1909. évi költségvetést is elfogadták. Az egyesület alaptőkéje 3080 K. Bevétele volt 2191.65 K., kiadása pedig 2145.72 K. A muzeum kibővítésre 1000 K. államsegélyt kapott, melyet kölcsöntörlesztésre fordítottak; különben a muzeum kibővítési alapnak 1862.55 K. bevétele, 1523.30 K. kiadása volt. A régiségtár gyarapítása meg a római ásatások folytatása 600 K., a könyvtár 300 K., a természetrajzi gyűjtemény 100 K. államsegélyben részesült. Az alapvagyon a muzeumi épület egy részének meg a gazdag gyűjteményeknek nagy értékén kívül 4395.31 K. Az egyesülettől gyűjtött és kezelésében lévő Hunyadi emlékalap értéke 11784.70 K.

Csérni Béla dr. buzgó muzeológusunk először új tagokat jelentett be és pedig: örökös alapító tag Török Bertalan ny. várm. főjegyző, egyes. alelnök; rendes tagok: Fridli Sándor építész mérnök, Lestyan József s. lelkész, Schermann Kálmán szálloda bérlo, Kisich Gusztáv volt gyulafehérvári luth. lelkész és Dr. Vargyasi Dániel Imre kir. ügyész, akiket egyhangulag az egyesület tagjainak megválasztották.

A Jándéket adtak a múzeumnak az 1909. évi jelentésből már e napban leközlötteken kívül: Fogaras János ny. karnagy egy régi lexikont (12 kötet); néhai Szöcs Ákos dr. törvysz. bíró hagyatékából özevegye adott: egy delejtűs napórát, 1 vasból való püspöki pecsételőt; Wachek Zsófia tanítónő 1 régi pecsétgyűrűt; Jirka Miklós egy porosz sziléziai ezüst 10 kr.-os 1765., Gidánszky Béla 1 db. római vízvezetékcsövet; Szabó József 3 db. Kossuth-bankót, 1 db. Lipót-féle ezüst 15 kr.-os, 1 lengyel ezüst garas, 1 oszt. 6 kr. os, 1 Mária Terézia-féle 1 kr.-os; özv. Góvrik Tivadarné 152 db. régi könyvet és Kosmutz Hermil wieni utász-főhadnagy 10 db. újabb könyvet. — A szíves adományozók fogadják ehelyt is az egyesület hálás köszönetét.

A római nagytér további bebútorzását

„Jegyző úr írja: négy gyermeke.”
 „Vagyon van-e?”
 „Egy kis házam belsővel, osztég két hód rozsfődem, meg másfél hód buzám . . .”
 „Jegyző úr írja. Miután most átestünk a formális kérdéseken, nyilatkozzék őszintén. Tudja maga Veres András, miért áll a bíróság előtt?”
 „Hát instálom, nincs hová leüljek. De tudok én állni es, megszoktam a katonaságnál. Az igaz, egyszer ültem es a garnizonczáristomba, met Gál Ignác rekrutatársam hasába felejtettem a kaczoromat . . .”
 „Arra feleljen, bűnösnek érzi magát?”
 „Igaza van a nagyság bíró urnak, biza bűnös ember vagyok; a tavaly husvét óta nem járultam a penetencia szent égéhez. Szégyellem es, de hát . . .”
 „Most nem arról van szó. Maga azzal van vándolva, hogy lopást és csalást követtek el a szintén vád alatt álló Fülöp Józseffel szövetkezve. Felhivom, hogy teljes őszinteséggel mondja el a dolgot úgy, amint az történt.”
 „Biz'az úgy történt — megkövetem illő tiszteséggel a nagyságos bíró urat, hogy egyszer, egy pénteki napon — péntek vót, met a feleségem éppen fuszujkát főzött, mivelhogy a pénteki bótót megtartsuk, még zsirost se igen eszünk, hát, hogy szavam ne felejtsem, beállit hozzám Fülöp József, osztég aszondja, hogy: no kipusztiia ugyan munkót a zsidó az erdeinkből, hogy a Poncius Pilátus beretválja meg a rusnya ábrázatját . . .”
 „Ez nem tartozik a dológhoz s ha így folytatja — újból mondom — rendbirsággal fogom sujtani. Értette?”
 „Háiszze érteni csak megérttem, dehát ami igaz, igaz. Az erdeinkből szépen kiforgatának, az én részem es ahajt oda leve. Fájit nekem a fogam arra az Istentől elrugaszkodott jebuzeusra már régóta s ha a markomba kerül — mán engedelmet kérek, de a dugóhúzás haját

szálanként szedem ki a fületöve mellől . . . Hát aszondja József, hogy tudja-e kied András bá, hogy többet eszel, mint erővel?! Nem értém még tüsténg, hogy merre kódorog a József értelme, mivelhogy ő okos, írástudó ember, a nagyságos Györffy Gyulának es főkortese vót, nohát mondom: mit kívánsz mondani József? Erre József kivisz az udvarra, mivelhogy Kalárinak — éppen fuszujkát főzött — se jó ám mindent tudni, met a fejépnépbe úgy áll a szó, mint a rostába a meg nem fagyott víz . . . s ott az udvaron beszél, hogy mű es csaljuk meg a zsidót . . . Háiszze, jó mondok, bennem hiány nem lészen, de a dolog hogyan eszközlődjék? Nohát, addég tanakodtunk meg böcsködtünk ketten Józseppel, amíg végre a dógót megcsináltuk. Felfedezünk a mádéfalvi határba egy kőszénbányát s osztég jó derága pénzen rásózzuk arra a Gerödelre, vagy minek es híjják azt az erdőpusztító — no szinte csúfot mondek. Osztég meges beszéltek, hogy köszönet szerzünk a mádéfalvi vasuti istációtól, föld elég van köves es a fölső kaszálókba, osztég kész a kőszénbánya. Jó nó — azzal végzé József a beszédet, há meglesz hónapra a bánya s ma éjjel megszerezziük a szenet; Gerödel pedig négyezer bángó alól szóba se állunk. De vajjon megadja-e a pénzt? Kérdém Józseptől, me hát sokacska a mai világba négyezer pengő! Mán hogy nincs eszed te Andris — mondá József, — háiszzen minél többet kérünk, annál inkább elhiszik s mentül inkább elhiszik, antul bizonyosabb, hogy megüti markunkat a négyezer pengő. Hiszen te Andris, te még nem es tudod, de én tudom, met vótam Petrozsénybe es, hogy egy kőszénbánya nem csak négy, öt meg tízezer pengőt ér, hanem milliókat es. Tudod-e, hogy mi a zab a lónak, no látod-e, az a gőzösnek a kőszén, anékül még fűtyölni se tud. Osztég tudod-e Andris, hogy annak a Gerödelnek mennyi pénze van? Hisze csak a mi erdőink-

ből milliókat vágott, hogy vágnék én is boescorszijiát a hátából. Egyet mondok s száz lesz, vágják keresztül a gégémet, ha a négyezer pengőn holnapután ketten nem osztózódunk . . . De félek József, mondek . . . Ne félj semmit, csak legyen helyt az eszed s a hátadon két köblös zsák ma este éjjel körül, az első kaskukorékoláskor . . . Osztég hát ez nem es akkora bűn; a kőszén, amit az istációtól elviszünk, alig néhány krajezár s ha minket Gerödel tönkre tett, rászedhetjük műes. Nohát nem igaz?! Igazad van József — mondám én, nagyságos bíró úr, Józsi pedig haza ment. Elgondolhatja bíró ur, hogy a szempillámat nem tudtam behunyni. Meg es akartam szökní hazulról, de ahhoz nem vót kurázsím. Melegem es vót, meg fáztam es, met biz' Isten erősen féltém. Hát úgy éjjel felé felkaszálódtam az ágyból, kiszöktem a házból, két nagy tarisnyát a hátamra veték, osztég ki a kapun s hát mán ott állott József. No csakhogy jösz, me mindjártég pitymallik s akkor vége a négyezer pengőnek, szóla énhozzám. Node megindultunk s néhány szempillantás alatt az istációhoz érénk. Négy zsákot nagy hirtelen megtöténk jófajta darabos kőszénnel s ezzel — vesd el magad — fel a kaszálóba, ahol Józseppel együtt szép sorjába duplán egymás felé elraktuk a köszönet. Virradatra mán honn es valék, Kalári újból nyelvelt, hogy hát kijed a hütös feleségét magára hagyja s mint legényi korába — Uram boesá — guzsalyosba jár. Nem sok, de még egy szót se szóltam, hagytam, hadd beszélje ki magát. Este felé elbucszódva Kaláritól — az ember nem tudja, hogy mi minden történhetik meg véle — a város felé vettük az utankat Józseppel. Az igaz — azt es bevallom, hogy József egy tarisnya köszönet czepeelt a hátán.”

(Vége köv.)

a muzeumőr gyűjtés útján igyekszik eszközölni, melynek eredményéről már e lapokban hirt adtunk. A tovább folytatott római ásatásokat is már ismertettük; most az ásatások kellő munkások hiányában egy ideig szüneteltek. A múzeum rendezését szakadatlanul folytatja Cserni dr. Időközben meglátogatta a gyűjteményeket több kiváló régész a Kolozsvárt tartott régészeti szaktanfolyam alkalmából Pósta Béla dr. egyetemi tanár vezetésével, azután több tanintézete városunkba való kirándulásaik alkalmából.

A múzeum gyűjteményeinek törzsanyaga jelenleg; 1. könyvtár 3901 db., 2. régiségtár 13607 db., 3. néprajzi gyűjtemény 15 db., 4. képzőművészeti 56 db., 5. természetrajzi gyűjtemény 5845 db. Összesen 23427 db. — Cserni dr. muzeumőr kimerítő jelentését elismerő köszönettel tudomásul vették. Valóban, mint a gyűlést vezető alelnök mondotta: a muzeumőr nemcsak buzditó lelke, hanem egyúttal tudományos végrehajtó szerve az egyesületnek.

A múzeumok és könyvtárak országos szövetségének az őszre kilátásba helyezett látogatását illetőleg Novák Ferencz polgármester bejelentette, hogy ő a város közönsége nevében meghitta a szövetséget, tehát ha majd értesíteni fogják a látogatásról, akkor egy külön vál. gyűlésen megállapodnak az egyesület teendőiről.

Török alelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Novák Ferencz és Ávéd Jákó urakat kérve föl, lelkesen buzditotta a tagokat, sokszorozott erővel és buzgalommal működjenek közre, hogy az egyesület fontos kulturális czéljait mennél eredményesebben elérhesse.

Méltó és illő dolog tehát, hogy ezen művelődésünk emelésén önzetlenül fáradozó, úgyszólván egyetlen vármegyei tudományos egyletünket minden intelligens honpolgár tőle telhetőleg támogassa.

(kj.)

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1909. május 23.

Tekintetes törvényszék!

Az impozáns igazságügy palota kész
Ne érje abban egy bírót se semmi vész!
Legyen mindig olyan elnöke, mint Samu!
Kiből ötven év mulva legyen csak hamu.

Vezesse mint eddig, személyzetét bölcsen.
Az új épületben még sok évet töltsen.
Legyen derek öre az igazságügynek,
Jogos tanácsot adjon, ha ilyet kérnek.

Mind-e tulajdonság benne összpontosul,
Kimondom véleményem s nem jogtalanul.
Mert a ki annyi évig van, annak élén;
Nem állhat a törvénytudásoknak szélén.

Sokan voltunk s vagyunk tanui mi annak:
Hogy itt jogos ítéleteket mondanak.
És a mily tanácsban Nemes volt az elnök;
Felfejtésével eloszlottak a felhők.

Finom tapintattal tudott s tud vezetni,
Csak így lehet Méltóságos urrá lenni.
Meg is érdemli azt, mindenki belátja;
Sok nemes munkától lett fehér a haja.

Igaz, hogy ezelőtt ódon falak között,
Tünődtek elnök s bírák a perek fölött.
Mégis megtalálták ám az igazságot:
Pedig akkor csak a gyenge gyertya lángolt.

Annál biztosabb ez a jövőre nézve,
Pompás palotában szép diványba ülve.
Villany világítás mellett jobban látnak:
Feljött hát a napja most justiciának.

Gyorsan megy ezután tudom jól a munka,
Meg lesz hozzá a kedv, a levegő tiszta!
Nem lesz restancia, jön az elismerés:
Mert a táblai bírói állás még kevés.

Ezek után elsősorban azt kívánom,
Ne legyen Nemes Samura ez csak álom.

Hanem tartson soká az a boldog való;
Hogy elnökünk lehessen és munkabíró.

Adjon Isten éveikhez sok éveket,
Boldogságot és kitünő egészséget
Hogy a törvényszéknek lehessen még disze,
Nagyon soká eredménynyel vezethesse.

És ha majd idővel nyugalomba vágya,
Teljesülve legyen mindenik vágya
Hiszen tisztét úgy töltötte be mint kellett
Nyugalomba teljes önérzettel mehet.

Érdem növelésbe segíték a bírák:
S egész személyzete; mert a munkát bírják.
Ezek mindenike egytől-egyig derék:
Ezért örvendett jó hírnek a törvényszék.

E versem a nyolczadikban, érzem, gyenge,
Jobbat irok kérem majd a hetedikbe.
Addig is kívánom szívem melegével:
Éljen soká Nemes a személyzetével.
Nagyenyen, 1909. május 19.

Lászlófy József,
kir. járásbíró.)*

— **Kenessey Béla református püspök városunkban.** Az erdélyrészi református egyház gyulafehérvári esperesi kerületének nagy ünnepe volt május hó 16-án. Kenessey Béla püspök úr önegyméltósága akkor tartotta első hivatalos látogatását a gyulafehérvári ev. református egyházközségben. A reggeli vonattal megérkezvén, a város nevében Novák Ferencz polgármester, az egyházközség nevében Nemes Sámuel kir. kuriai bíró, törvényszéki elnök üdvözölték a püspök urat. A vasuttól nagy kísérettől követve a templom elé ment a püspök úr, hol Dr. Elekes Viktor ev. ref. lelkész fogadta és Oelberg Manyi kisasszony egy csokrot nyújtott át a püspök urnak. Tíz órakor istentisztelet volt, hol magas szárnyalású beszédet mondott a püspök úr. Istentisztelet után tisztelgések voltak. Tisztelgett a város, a törvényszék, a református egyház, a gör. kel. esperes, az evangélikus egyház és az izraelita hitközség.

Délben Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök urnak volt szívesen látott vendége, akit kíséretével együtt nagy szeretettel asztalához hívott meg. Kenessey öméltósága kíséretében voltak: br. Kemény Árpád főispán, br. Bánffy Kázmír alispán, Nemes Sámuel trvsz. elnök, Nagy Károly főjegyző, Joksman Ödön várm. főjegyző, Novák Ferencz polgármester, Szász József ny. alispán, Jancsó Lajos m.-ujvári, Benedek K. alvinczi lelkészek és Bíró Lajos titkár. Ebéd alatt püspökurunk önegyméltósága felköszöntötte vendégét, mint azt a férfit, akit 12 éves püspöksége alatt tisztelni, becsülni és szeretni tanult; aki az igazságot őszintén keresi s aki azt benső meggyőződésének mértéke szerint az életben is megvalósítani törekszik. Teljesedni látja — úgymond püspök atyánk — azt az időt, midőn a kölcsönös megértés, a kölcsönös megbecsülés és ugyanazon irányu törekvés kezd valóra válni azok ellen, akiknek se Istennük, se hazájuk. Közeledni látja azt az időt, amelyet isteni Mesterünk, az Úr Jézus kért mennyei Atyjától utolsó főpapi imádságában: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, akiket nekem adtál, hogy egygé legyenek, amint mi vagyunk“. Igen kedves szavakkal, lebilincselő nyájassággal éltette végül kedves vendégét. Az élénk éljenzéssel fogadott szavak után Kenessey öméltósága meghatoítan állt szólásra. Igen boldognak érzi magát — úgymond — hogy Kegyelmes urunknak lehet vendége, akit püspöksége kezdete óta nemcsak ismer, hanem bámul s akinek tevékenységét, lankadatlan buzgalmát, a lelkeket kereső fáradozásait övéinek is példányképül ajánlott és ajánl. Az ő törekvése is az, hogy Krisztus igéje, szelleme hassa át atyafiait és hiveit. Bárha megvalósíthatná azt úgy, amint püspök atyánk megvalósítja. Kifejezve ismételten Kegyelmes urunk iránt érzett háláját, nagyrabecsülését, mélységes tisztelét és szeretetét, valamint működése iránti csodálatát, szíves szavakkal éltette ő Ekszczellenciáját.

Este bankett volt a városi Vigadó nagytermében, hol sokan gyűltek össze az ev. ref. püspök úr tisztele-

*) Elmondta a törvényszék felavatása alkalmával tartott banketten.

tére. Számos felköszöntő hangzott el a banketten, hanem azok közül különösen kettő ragadta meg figyelmünket. Az egyik Nagy Albert református egyházkerületi főjegyző, theologiai tanár beszéde, ki rendkívül ügyes szavakkal köszöntötte fel a város polgárait. A másik hatalmas beszéd a Rass Károly főgimnáziumi tanár uré volt, ki az egyház szociális tevékenységéről beszélt a tőle már megszokott mély tudással és alapos készültséggel.

• Másnap reggel a püspök úr Marosszentimrére ment Roska József rendőrfőkapitány kísérete mellett. A marosszentimrei határon báró Kemény Árpád vármegyénk főispánja fogadta az ev. ref. püspök urat.

— **A törvényszéki palota ünnepélyes felavatása.** A törvényszéki palota ünnepélyes felavatása szép ünnepség kíséretében e hó 20-án d. e. 11 órakor folyt le az esküdtszéki teremben. Az igazságügyminiszteri képviselőletében Imling Konrád igazságügyminiszteri államtitkár jelent meg. A kolozsvári ítélőtábla részéről Fekete Béla táblaelnök, a vármegye részéről Báró Bánffy Kázmír alispán és a tordai törvényszék részéről Szász Iván törvényszéki elnök jelentek meg az ünnepélyes felavatáson. Az ünnepélyt Nemes Sámuel kir. törvényszéki elnök, kuriai bíró nyitotta meg, ki a törvényszéki palota felépítési történetét mondotta el és kérte az államtitkár úr öméltóságát, hogy az épületet avassa fel. Az államtitkár úr rendkívül tartalmas és tudományos felolvasás kíséretében az igazságügyi kormány nevében az ujonnan épült igazságügyi palotát felavatottnak jelentette ki.

Felavatás után tisztelgések voltak. Elsőnek a város tisztelgett. A városi küldöttséget Dr. Roska Miklós helyettes polgármester vezette az államtitkár elé, kinek megköszönte, hogy a törvényszéki palotát Gyulafehérvár városában építették fel és egyben kérte, hogy a város köszönetét az igazságügyminiszter úr előtt tolmácsolja. Egyúttal arra is kérte, hogy a fiatal koru elítéltek börtönét is Gyulafehérvár sz. kir. város területén állíttassa fel az igazságügyi kormány. Az államtitkár válaszában megígérte, hogy az igazságügyminiszter állást még nem foglalt a fiatal koru elítéltek területi börtönére vonatkozólag, hanem biztosíthatja a város közönségét, hogy annak idején a város kérése elől nem fog elzárkózni. (Jó lesz mozogni, nehogy más város elkapja azt előlünk.) A város után az ügyvédek küldöttségét fogadta, kiket Dr. Mayer Ödön ügyvéd vezetett az államtitkár elé. Az ügyvédek küldöttsége után a kir. törvényszék tisztelgett Dr. Nemes Sámuel kir. törvényszéki elnök, kuriai bíró vezetése mellett.

Délben a városi „Vigadó“ nagytermében bankett volt, hol számos felköszöntő hangzott el.

Az idegen vendégek egy része még az nap estve a 7 órás vonattal, az államtitkár meg 21-én a délelőtti gyorssal elutaztak a városról.

— **A gyulafehérvári Vöröskereszt egyesület** junius hó 1-én, pünkösöd harmadnapján, a városi sétátérben és a Vigadó helyiségeiben nyári mulatságot rendez. Délután 5 órakor sétahangverseny lesz a 31-ik gyalogezred zenekara közreműködésével. A tánczenét Ampovics Béla zenekara fogja szolgálni.

— **Hangverseny.** Ritka műélvezetben lesz része Gyulafehérvár közönségének. Svárdström Valborg svéd művésznő, világhírű dalénekesnő, jelenleg a m. kir. Operaház vendége, f. évi junius hó 7-én Gyulafehérvárt a Vigadó nagytermében hangversenyt fog tartani Tarnay Alajos zongoraművész kísérete mellett. Kezdeté este 8 órakor. Előjegyzéseket elfogad Papp György nyomdatulajdonos, hol a belépő jegyek is megválthatók. Helyárak: Oldalszék és I. rendű hely I—IV. sor 6 korona, II. rendű hely I—V. sor 4 korona, III. rendű hely I—III. sor 3 korona. Bárony oldalszék 3 korona. Erkély 4 korona. Állóhely 2 korona. Diákjegy 2 korona.

— **Kreutzer Lipót**, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára, mint a magántisztviselők országos szövetségének titkára, az elmúlt héten városunkban időzött, hogy a nevezett szövetségnek a helybeli tisztviselők által rendezendő értekezleten a fiókját megalakítsa. Az értekezlet érdemben még nem döntött. A megalakulás a jövő hétre várható.

— **Majális.** A gyulafehérvári építő iparosok szövetsége saját pénztára javára 1909. május hó 23-án (vasárnap) a „népkertben“ díjtekezéssel egybekötött

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szararköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájco.)

„Roche“

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. Ára üvegenként 4.— korona.

táncmulatságot rendez. A mulatság kezdete d. u. 5 órakor. Belépti díj: személyjegy 1 kor., családjegy 3 személyig 2 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk és hírlapilag nyugtázzunk.

— **Előzetes jelentés.** Május hó folyamán fog a könyvpiacon megjelenni: A Fejérváry-kormány (1905. jun. 18. — 1906. április 8.) kormányzatpolitikai és alkotmányjogi megvilágításban, Irta Lányi Bertalan. Ára 12 korona. A munka tartalma a következő: Előszó báró Fehérváry Gézáról. Első rész: A Fehérváry-kormány működése és politikai törekvései. I. Előzmények. II. A Fehérváry-kormány megalakulása és az első békekísérletek. III. A Fejérváry-kormány lemondása és a korona közvetlen békekísérlete. IV. A Fejérváry-kormány reaktiválása új program alapján. V. A program megvalósításának akadályai. Ujabb békekísérletek. VI. Az országgyűlés feloszlása. VII. A koalíció kormányra jutása. Második rész: Alkotmányjogi szempontok. I. Bevezetés. II. A királyi hatalom. III. A királyi hatalom korlátai. IV. A parlamenti kormányrendszer. V. A parlamenti kormányrendszer Angliában. VI. A parlamenti kormányrendszer nálunk. VII. A helyzet a Fejérváry-kormány megalakulásakor. VIII. A Fejérváry-kormány törvényszerűsége és alkotmányyszerűsége. Harmadik rész: Egyes kormányzati cselekmények. I. Az országgyűlés elnapolása és feloszlása. II. A költségvetés nélküli állapottal kapcsolatos intézkedések. III. Az állam védképességének megővését célzó intézkedések. VI. Intézkedések a törvényhatóságokkal szemben. Királyi biztosok. V. Az új autonóm vámtarifa és a külkereskedelmi szerződések életbeléptetése. VI. Eljárás a sajátóval szemben. VII. Igazságszolgáltatás. VIII. Vallás és közoktatásügy. Zárzó. A könyv kb. 600 nyomtatott oldalra fog terjedni. A nagy érdeklődés után itélve, a könyvet hamarosan el fogják kapdosni ajánlatos annak előzetes megrendelése. Az árak előre lefizetése nem kívántatik. Megrendelések a következő címen kéretnek: Benkő Gyula Grill-féle udvari könyvkereskedése Budapest, Dorottya-utca 2.

— **Tomcsányi Antal**, az ismert nőimittor, aki Blaha, Küry és Fedák jeles művésznők élethű utánzásával nagyszerű sikereket arat, a jövő hét első napjaiban színházi estélyeket fog tartani a Vigadó dísztermében. Vele van még a többiek között Collin tanár is, a világhírű bűvész és gondolatolvasó, ki csodálatot keltő mutatványaival fog a gazdag és családias zsánerű műsorban szerepelni.

— **Műveltséghez tartozik** fogyasztási cikkeknek megbírlása is. Sokan vannak, akik közönyösen fölhatják a sárgaszínű pezsgőt, pedig ezzel elárulják, hogy nem tudják, mi a kifogástalan pezsgő egyik főkeleke. Sárgaszínű pezsgőt jóízűsüri uriember nem fogyaszt. A pezsgő világos, „champagne” színű legyen, mint az „Andrényi sec”, mely e tekintetben is a francia pezsgőkkel versenyez.

— **Dohányzók figyelmébe!** A Jacobi Antinicotin hüvelyt a dohányzók annyira kedvelik, hogy sokan utánozzák, de jószágát elérni senki sem tudja.

— **Postaportó Braziliában.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy Braziliából a közönséges 15 gramm súlyú levél postaportó díja 300 reis. Ha valaki tehát a san-paulói (Brazília) cs. és kir. osztrák-magyar konzulátushoz levélben fordul valamely ügyben, az arra adandó válasz bérmentetésére leveléhez 45 fillér értékű postaértékjegyet kell csatolni.

— **Elköltözés miatt!** Eladom olcsón — majdnem új, masszív butorom, két szép villanycsillárral együtt. **Erdélyi Izsó** Gyulafehérvárt.

I R O D A L O M.

* **Péterfy bácsi.** Husz esztendeje forgatja a tolat Péterfy Tamás székely íróársunk és megjelent a huszadik könyve. Ez alkalomból egy emlékalbumot készítenek, melybe tisztelői és barátaitól emléksorokat gyűjtenek össze. Az albumbizottság 70 taggal alakult meg, élén pedig R á k o s i J e n ő és B o r s z é k i S o m a ny. min. tanácsos állnak. A székely író iránt az első összejevetelen már igen szépen nyilvánult meg az elismerés, melyet a bizottság tagjai száz korona

költség összeadásával fejezték ki nyomatékossában. Az emlékalbum k i n y o m a t v a n e m l e s z, hanem a kéziratok emléklapokat díszesen bekötötték és átadják. A bizottság ezután is felkéri a székely gőbé író tisztelőit, hogy emléksorok írása végett díszes albumlapokat kérjenek, mit díjtalanul és bérmentve küld. Címe — „P é t e r f y E m l é k a l b u m B i z o t t s á g” Budapest.

* **A Magyar Beszéd Vezérkönyve**, a nem magyar és (még ide számítjuk) a vegyes tannyelvű népislák részére a legújabb 1908. évi miniszteri tanterv alapján. Az első kötet első osztály anyagát 30 hétre osztva felőrára kidolgozva tartalmazza a cselekvés és átélés módszere szerint. Ezen kívül magyar, német, francia szakművek és hosszú tanítói tapasztalat alapján a grammatikai és direkt módok minden német egész új oldalról, új megvilágításban mutatja be, mindent tudományos érvelés kísért. Az elméleti rész majd 7 ívet foglal le. Ily alaposan e kérdés még nem volt tárgyalva. Ez feleslegessé tesz minden iedegen szakművet. Teljesen pótolja a magyar nyelvi cursusokat. A tanítónak nem kell experimentálgatni, készen kapja azt, mire szüksége van. Ez által sok gondtól szabadul meg. A nyelvtanítással foglalkozó tanárok is haszonnal forgathatják e művet, de tanítóknak gyakorlatiasságánál fogva nélkülözhetetlen. A mű 3 kötetből fog állni és az egész nyelvtanítási anyagot tartalmazni. A nagy szünidő elején megjelenő első kötet előfizetési ára csak 2 korona, a rendes ára pedig 4 korona lesz. A portó pénzbevétele esetén 20 fillér. Kéri mély tisztelettel a szíves megrendelést Szabó József állami tanító Nagybányán.

* **Előfizetési felhívás.** Sajtó alatt van s még a május hó folyamán megjelenik „Sóhajok” cz. verskötetem, melyre nagybecsű szíves megrendeléseket kérek. A könyv ára 2 kor. 50 fill. Bolti ára sokkal magasabb lesz. Czáró János áll. tanító, a „Nemzeti Népművelés” főmunkatársa Székelykeve. (Temes megye.)

* Az Országos függetlenségi és 48-as párt erkölcsi támogatásával nagyszabású történelmi és politikai munka jelenik meg. Címe: **Politikai Magyarország.** Főszerkesztője Szász József országgyűlési képviselő. A munka 3 főrészből áll. 1. rész: Politikai történelmi rész, amelynek célja kidomborítani, hogy Magyarország fennmaradása, ereje, minden nagysága egyetlen törekvéstől nyert tápot, életet: az önállóságához, függetlenségéhez való törhetetlen ragaszkodásából; minden dicsőséget ez hozta meg. 2. rész: A politikai életünk alapjainak és tényezőinek ismertetése. Államiságunk eszméinek kidomborítása. 3. rész: Politikai szereplők lexikonja, mely felöleli az önállóságunkért folytatott munkában résztvevő összes szereplőket. Szász József képviselő-főszerkesztő mellé a politikai és történelemtudományi irodalom legkiválóbbjai sorakoznak, részt vesz továbbá a munka szerkesztésében, egyes részének megírásában, anyag- és adatgyűjtésében a magyar tudósoknak, politikusoknak és íróknak számos kiválósága.

* **Szabadság, szerelem.** Irta dr. Ferenczi Zoltán. Az Erdődi Sándor és dr. Ferenczi Zoltán szerkesztésében megjelenő Petőfi-könyvtár VI. füzeté. Kiadja: Kunossy, Szilágyi és Társa, a Petőfi-ház javára. Ára K 1.20. A kiváló tudósok és Petőfi legjobb életirójának ez a legújabb munkája. A kötetet Benczur Gyula legújabb, mesteri Petőfi-arcképe díszíti, magyar nyelvben először kerülve így a nagyközönség elé.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával.

Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Égészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont.

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatával folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett-elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemezzel, tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

„BITUMINA” fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA” RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

==== Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el. =====

Gyári főraktár Gyulafehérvár és vidéke részére: KOHN ADOLF fakereskedésében Gyulafehérvár.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VÍZ
UDÍT - GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

DrVosilag ajánlva. * Gyulafehérvári főlerakát:
IFJ. BAUMANN NANDOR CÉGNÉL.

Nyilttér.

Henneberg-selyem csak kizárólag — fekete, fehér és színes, 1 K. 35 f.-től 22 K. 70 fil.-ig méterenként blouzoknak és ruháknak való. Bérmentve és **megvámolva** házhoz szállítva. Dús mintaválaszték posta fordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend-tulajdona. Elsőrangú kénés hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapmedence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használtatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. **uszodák, hőlég, szénsavas- és villamosvíz-fürdők.** Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld:

Az Igazgatóság.

Szám 2479—1909. tllkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tllkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Julia” gyulafehérvári takaré- és hitelintézet részvénytársaság végrehajtónak Filimon Todorné szül. Ávrám Karolina maroscsügedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyfvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén lévő s a maroscsügedi 296 számú telekjegyzőkönyvben A 1. rdsz. 961. hrsz. a. foglalt 1 hold 690□-öl szántóra az árverést 632 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1909. évi május hó 29-ik** napján délelőtt 9 órakor Maroscsüged községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881: 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni és árverési vevő a bánatpénzt a vhu. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. törvényszék, mint tllkvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1909. évi április hó 9 napján.

H é j j a K á l m á n, kir. tvszéki bíró.

Musa Ensette
óriási banánpálma

Egy év alatt 2—3 m. magasra nő meg. Nagyon szépen áttelelt növényeket ajánlja drbját 4—6—8—10 koronával.

MÜHLE ÁRPÁD
KERTÉSZETI NAGYTELEPE
TEMESVÁR.

tetőfedőanyag

Már csak két hónapig!!

lehet ERDÉLYI IZSÓ

férfi, fiu és gyermekruha nagy áruházában Gyulafehérvárt a Zárdával szemben ::

mélyen leszállított árakban vásárolni,

mivel az üzlet már

augusztus hó 1-én teljesen feloszlik.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-féle **MARGIT CRÉME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkéreg (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 filler. Margit-fogpép 1 korona. Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható Gyulafehérváron: Frölich Gyula, Vlár Virgil.

Nagynyeden: Kovács József gyógyszerárán.

Páratlan és csodás hatású!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Valódi tisztán kezelt

TOKAJ-HEGYALJAI BOROKAT

: hordókban és postacsomagokban :

Hordóban literenként hordó nélkül		Postacsomagban bérmentve csomagolással	Literes palackokban palack nélkül
Könnyebb asztali II. bor	kor. —60	kor. 3:50	kor. —75
Nehezebb asztali II. bor ó	kor. —70	kor. 3:80	kor. —80
Szamorodni II. (új)	kor. 1:—	kor. 4:50	kor. 1:—
Szamorodni I.	kor. 1:20	kor. 5:—	kor. —
Szamorodni II. (új)	kor. 1:06	kor. 4:50	kor. —
Szamorodni I.	kor. 1:20	kor. 5:—	kor. —
Szamorodni (ó)	kor. 1:25	kor. 5:50	kor. —
	kor. 1:80	kor. 7:—	kor. —

szállít: **Iudányi Bay Gábor**

tokajhegyaljai szőlőbirtokos pinczegazdasága Sárospatak (T.-Hegyalja.)

— Központi iroda és raktár: **MUNKÁCS.** —

Árjegyzék ingyen.

Egy 136 literes hordó ára 16 korona.

Egy 25—35 literes hordó ára 6:50 K.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény-nél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésként használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —80, K1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárán kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárán az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

CZIMBALMOK.

Hangfokozó pianó-pedálú czimbalmok a jelenkor legelőkeltebb czimbalmái.

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedül készítőik

KOMÁROMI M. ÉS TÁRSAI
első magyarországi magy. kir. szab. hangfokozó és pianó-pedálú czimbalomgyár Nagymaros-Visegrád. Levélcím: **NAGYMAROS (Hontmegye.)**

Gyárnagyobbítás folytán május 1-től Szolnokon.

Eladó ház.

Gyulafehérvárt, a Templom-utca 8. számú házastelek szabad kézből eladó. Értekezhetni Bánes György tulajdonossal Kistimár-u. 16.

Nagyothalló Ön?

Ugy kérjen azonnal az „Akusztika” nagyothalló készülékről ismertetőt. Az „Akusztika” a világ legjobb hallókészüléke és szakorvosok a legmelegebben ajánlják.

„Ami az üveg a szemnek, az az „Akusztika” a fülnek.”

Deutsche Akustik Gesellschaft
Magyarországi egyedárusítása Budapest, Ferencz-körút 27. ::

4 ministeri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól, 20—06.
2. A kopenhágai belügyminiszter urtól XII. 20—06.
3. A hesseni nagyhercegség-séggnél a belügyminiszter urtól IV. 13—07.
4. A berlini földm. miniszter urtól X. 15—07.

RATIN mint legbiztosabb Egér és patkányirtó-

szer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkánybacillus 3 K., 1 adag egérbacillus 1.80 K. Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„Ratin” bakterológiai laboratórium, részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedárusága Haan Béla Budapest, VII. ottentiller-utca 26—15

Figyelem! Sok értéktelen

utánzatot szoktak ajánlani.

Kérjünk mindenütt határozottan Globin t Fritz Schulz jun. R.-T.-től.

6864. sz. 1909.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Pünkösdi

országos vásár

folyó évi május hó 27-étől bezárólag május hó 31-éig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 27-től, esütőtörök reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvár, 1909. évi április hó 29-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány.

OLLA

a legjobb szabadalmazott higiénikus

GUMMI

különlegesség. Két

évi jótállás. Árjegyzéket küld az OLLA

gummiár Wien

1120. Franz Josefs

ka 19.

Arjegyzék bérmentve OLLA gummiár, Wien 1120 Franz Josefs-qua 19.

Kapható az egész országban minden gyógyszerárán.

OLLA kapható minden gyógyszerárán és jobb drogériában, tuczetenkint 4, 6, 8 és 10 koronáért.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Náder János fodrász

illatszer és pipere-czikkek raktára
Gyulafehérvárt, az Európa szálló alatt.

Jó munkájáért az 1904. évi bpesti orsz. versenyen díszoklevéllel kitüntette. — Készít mindennemű hajmunkát, nevezetesen: frizetokat, hajfonatokat, parókákat s ezeknek javítását is eszközli. Női hajfestéseket szőke, barna és fekete színre. Kívánatra házon kívül is, a legmesszebbmenő felelősség mellett. Raktáron tartja a legjobbaknak elismert bel- és külföldi illatszereket, arckrémeket, pudert, pipere szappanokat, hajnecczeteket, hajbetéteket, hajfestőket, brillantinokat, fogkefét, fogpasztát stb. Az amerikai Porcellán-puder részv. társaság készítményeit, Margit crémet és Kovács-féle Enyedi arckrémeket stb.

Kölgyeknek külön bevásárlási terem, külön bejárat a kapu alatt.

Vidéki megrendelések postafordultával intéztetnek el.

Helical-Premier kerékpárok

felülmulhatatlanok,
elegánsak és olcsók.

Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Egyedüli elárúsító:

Premierwerke Eger. Csehország.

Steckenpferd-

Liliomtejszappan.

Legenyéhbb hői puhító szappan, úgyszintén szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Kapható Gyulafehérvárt: Bodnár Antal és Vlád Virgil gyógyszerészeknél, valamint minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban.

Így érzik
(Törvényben véve)

SCHLEICH Dr. TANÁR

KÉSZÍTMÉNYEINEK TERJESZTŐ TÁRSASÁGA
szöv. korl. fel.

BÉCS. I., Karlsplatz N° 3

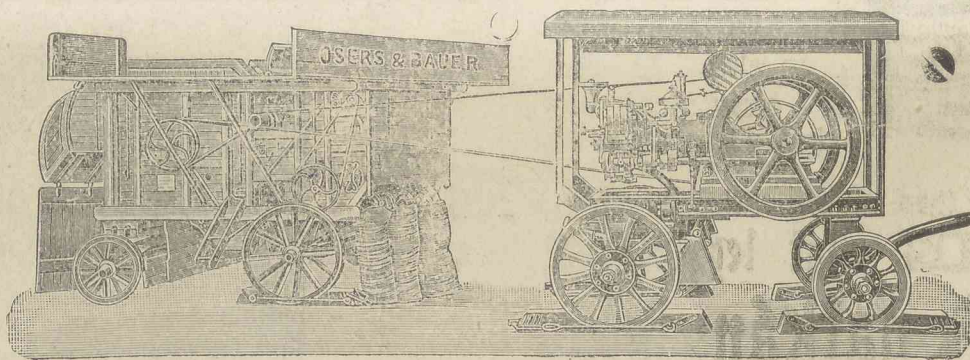
A tudomány mai állása szerint a BÖR-és
TESTAPOLÁSÁRA a LEGKIVÁLÓBB
KÉSZÍTMÉNYEK:

Schleich dr. tanár BÖRKRÉMJE
Schleich dr. tanár VIASZPASZTA-SZAPPANA
Schleich dr. tanár MÜVIASZ-SZAPPANA
Schleich dr. tanár VIASZPASZTÁJA

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben stb.
Ügyelni kell a bevásárláskor arra, hogy minden
csomagon rajta legyen ez a védőjegy és a
főttaláló aláírása

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83 a.
Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szívógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Uzemköltség óra-lőerőnkint 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schloszer János és társai Szászvesszős 8 HP. cséplőszerelevény, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP. szívógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajdonos Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajdonos Mocs, Kolozsmegye HP. 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

Mészkereskedők, építészek és építtetőik figyelmébe!

Kartellen kívüli

kitűnő minőségű biharmegyei, Élesden és vidéken tábori kemenczében kizárólag fával égetett, fehér darabos

MÉSZ

wagonszámra, egy és több évi
kötésre megrendelhető:

Klár Andor cégénél,

BANK ÉS ÁRUÜZLET

Debreczen, Miklós-utca 23. szám.

Vidéki és megyei telef. 415.

Előzékeny
kiszolgálás,
s állandó ve-
vőknek nyílt
és váltóhitel.

Évi termelés

1000
waggon.

Távíratcím:
KLÁR ANDOR
Debreczen.

A termelés
megkezdődött,
rendelvények
azonnal, de
legfeljebb
8-10 nap
alatt elintéztést
nyernek.

Tessék kérni
ajánlatot!

FIGYELEM!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne
rendeljen addig, míg tőlem ár-
jegyzéket nem kér! Gyökerez
oltványok ezre 140 korona,
Delaware ezre 100 korona.

CZIM:

Szigyártó Nagy Mihály

FELSŐSEGESD, Somogy megye.

Nyomatott Papp György könyvnyomdájában Gyulafehérvárt.